

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **P. P.**, zastoupeného Mgr. Michaelou Folberovou, advokátkou se sídlem Boloňská 602, Praha 10, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2009, čj. KUJCK 22059/2009/ODSH/as, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 6. 2013, čj. 10 A 40/2013 – 132,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 6. 2013, čj. 10 A 40/2013 – 132, **se zrušuje** ve výroku, kterým se zástupkyni žalobce určuje odměna a náhrada hotových výdajů za poskytnutí právní služby v řízení o žalobě před krajským soudem. V tomto rozsahu **se věc vrací** krajskému soudu k dalšímu řízení.
- II. Ve zbytku **se** kasační stížnost **zamítá**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- V. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Michaela Folberové **se určuje** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši **3400 Kč**. Tato částka bude právní zástupkyni žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 24. 4. 2007 (vypraveno 30. 5. 2007), čj. DOP/40943/06/KU, uznal Městský úřad v Jindřichově Hradci (dále jen „městský úřad“) žalobce vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, kterého se měl žalobce dopustit 14. 7. 2006. Za to mu uložil pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost zaplatit náklady řízení. Z připojené doručenky plyne, že uložení záslky obsahující rozhodnutí bylo žalobci oznámeno 31. 5. 2007, a protože záslka nebyla v úložní době vyzvednuta, byla 18. 6. 2007 vrácena odesílateli.

[2] Rozhodnutím o přestupku v příkazním řízení ze dne 6. 4. 2008, čj. DOP/58301/087/KU, městský úřad dále žalobci uložil pokutu 2 500 Kč za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, kterých se měl dopustit 31. 8. 2007 a 4. 1. 2008. Ve správním spise je k tomuto rozhodnutí připojena doručenka, podle které si žalobce vyzvedl záslku obsahující toto rozhodnutí 29. 5. 2008.

[3] Žalobce podal proti oběma rozhodnutím městského úřadu odvolání až 18. 5. 2009. Žalovaný zamítl odvolání proti rozhodnutí čj. DOP/40943/06/KU pro opožděnost rozhodnutím ze dne 3. 7. 2009, čj. KUJCK 22059/ 2009/ODSH/as (dále též „rozhodnutí o odvolání“).

[4] Žalovaný vydal téhož dne pod stejným číslem jednacím také sdělení k podnětu ze dne 18. 5. 2009 (dále též „sdělení žalovaného“), kterým žalobce informoval, že jeho odvolání je nutno posoudit jako podnět k přezkumnému řízení, neboť obě rozhodnutí napadená odvoláním jsou již delší dobu v právní moci. Přezkumné řízení lze zahájit nejpozději do jednoho roku od právní moci rozhodnutí (§ 96 odst. 1 správního řádu) a rozhodnutí ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 správního řádu lze vydat nejpozději do 15 měsíců od právní moci rozhodnutí ve věci. Ve věci čj. DOP/40943/06/KU je přezkumné řízení vyloučeno z důvodu uplynutí uvedených lhůt. Ve věci čj. DOP/58301/087/KU žalovaný neshledal důvody k postupu podle § 98 správního řádu. Neshledal ani důvody k obnově řízení nebo vydání nového rozhodnutí.

II.

[5] Žalobce podal dne 5. 10. 2012 správní žalobu k Městskému soudu v Praze, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2009 a ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřoval v tom, že žalovaný dosud nerozhodl o jeho odvolání proti rozhodnutí městského úřadu čj. DOP/58301/087/KU. Městský soud žalobu postoupil Krajskému soudu v Českých Budějovicích, který ji odmítl pro opožděnost.

[6] Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2009 bylo žalobci doručeno dne 16. 7. 2009 a k tomuto datu nabylo právní moci. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí být podána do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce doručil městskému soudu žalobu více než tři roky po uplynutí zákonné lhůty k podání žaloby. Protože zmeškání lhůty nelze prominout, musel soud žalobu odmítnout.

[7] Krajský soud se dále zabýval včasností žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci odvolání proti rozhodnutí čj. DOP/58301/087/KU. Žalobce tuto

žalobu podal více než dva roky po uplynutí jednoleté lhůty stanovené § 80 odst. 1 s. ř. s., která se stanoví ode dne, kdy správní orgán učinil vůči žalobci poslední úkon. Za tento úkon soud považoval sdělení z 3. 7. 2009, doručené žalobci dne 16. 7. 2009. Žalobce tedy nevyužil žádné zákonem stanovené prostředky na ochranu proti nečinnosti podle § 80 správního řádu a podal rovnou žalobu. Žaloba tedy rovněž byla podána opožděně.

III.

[8] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Opakovaně uváděl, že mu rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2009 nebylo nikdy fakticky doručeno a že se o jeho existenci dozvěděl až následně, přestože se zdržoval na místě svého trvalého bydliště a pravidelně si vyzvedával poštu. Mohlo se stát, že poštovní doručovatel nevhodil žalobci do schránky oznámení o příchozí zásilce. Krajský soud se v napadeném usnesení nevyjádřil k doručování rozhodnutí žalovaného. Rovněž neuvedl, zda byly splněny všechny podmínky k řádnému doručení tohoto rozhodnutí, a zda vůbec mohlo rozhodnutí nabýt právní moci.

[9] Protože stěžovateli nebylo napadené rozhodnutí doručeno a toto rozhodnutí bylo součástí žaloby, lze za den doručení napadeného rozhodnutí považovat den podání samotné správní žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 As 43/2010 – 42). Nejpozději ode dne podání správní žaloby začala běžet lhůta k jejímu podání podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud nesprávně vyhodnotil okamžik doručení napadeného rozhodnutí žalobci, a proto nesprávně odmítl žalobu pro opožděnost.

[10] Stěžovatel uplatnil výhrady rovněž proti výroku o nákladech řízení. Krajský soud porušil procesní postup, neboť nezjistil od právní zástupkyně před vydáním napadeného usnesení, jaké úkony ve věci učinila ke dni vydání usnesení, a přesto rozhodl o nákladech řízení. Právní zástupkyně stěžovatele proto doplnila výčet dalších úkonů, které učinila v řízení před krajským soudem (nahlížení do spisu, porada s klientem a replika k vyjádření žalovaného).

IV.

[11] Žalovaný odkázal ve vyjádření ke kasační stížnosti na svá předchozí vyjádření ve správním řízení i v řízení před krajským soudem.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] V projednávané věci stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., avšak s ohledem na charakter přezkoumávaného soudního rozhodnutí je dán toliko důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním.

[14] Kasační stížnost je částečně důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s kasační námitkou, že rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2009 nebylo stěžovateli doručeno. Stěžovatel uvedl, že se o existenci tohoto rozhodnutí dozvěděl až následně a že žalobu podal ihned poté. Takové tvrzení je především zcela obecné. Stěžovatel nepředkládá žádné podrobnější skutkové okolnosti, ze kterých by bylo možné zjistit podrobnosti o doručování rozhodnutí o odvolání. Setrvává na subjektivním přesvědčení, že mu rozhodnutí nebylo doručeno jeho fyzickým předáním. Kasační námitku rovněž nelze považovat za obecnou výhradu proti institutu tzv. náhradního doručení. Stěžovatel totiž na jedné straně připouští, že mu rozhodnutí mohlo být doručeno náhradním způsobem, avšak současně tvrdí, že se o jeho existenci dozvěděl až následně a že se zdržuje v místě trvalého bydliště. Bližší podrobnosti k případným pochybením při doručování neuvedl, omezil se pouze na hypotetické úvahy o možné chybě při doručování, např. tím, že nebylo vhozeno do poštovní schránky oznámení o uložení zásilky.

[16] Správní spis navíc obsahuje, vedle doručenek k prvostupňovým rozhodnutím, též doručenkou k rozhodnutí žalovaného o odvolání a ke sdělení žalovaného. Vyplývá z ní doručení dne 16. 7. 2009. Je na ní uvedeno číslo jednací, které je shodné s číslem uvedeným na rozhodnutí i na sdělení. Ani správní spis tak nesvědčí obecné kasační námitce, že stěžovateli nebylo doručeno rozhodnutí žalovaného o odvolání.

[17] S ohledem na lhůty pro předložení spisu odvolacímu orgánu a pro vydání rozhodnutí v odvolacím řízení, které stanoví správní řád, musel stěžovatel očekávat, že bude vyrozuměn o výsledku odvolacího řízení během několika měsíců ode dne, kdy podal odvolání. Stěžovatel nevysvětlil, proč za těchto okolností vyčkával s podáním žaloby až do roku 2012. Nesdělil soudu, kdy a za jakých okolností se měl dozvědět o obsahu rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2009, které mu podle jeho vyjádření nebylo doručeno.

[18] Není případný ani odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 As 43/2010 – 42. Soud se v uvedeném rozsudku zabýval tím, zda může být žaloba odmítnuta pro předčasnost za situace, kdy správní orgán sice nedodržel pravidla pro doručování, z okolností je však zjevné, že se předmětné správní rozhodnutí dostalo do dispozice adresáta. Soud uzavřel, že nelze odmítnout žalobu pro předčasnost, pokud je žalobou napadené rozhodnutí připojeno k textu žaloby a je tedy zjevné, že se žalobce s tímto správním rozhodnutím nutně musel seznámit. V šetřeném případě soud odmítl žalobu pro opožděnost, nikoli pro předčasnost. Nenastal ani předpoklad, že rozhodnutí nebylo stěžovateli řádně doručeno. Uvedený rozsudek proto nelze použít na projednávaný případ.

[19] Stěžovatel rovněž napadl výrok usnesení krajského soudu o nákladech řízení. Soud musel nejprve vyřešit otázku, zda je tato kasační námitka přípustná. Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je totiž nepřípustná podle § 104 odst. 2 s. ř. s. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se touto otázkou zabýval v usnesení ze dne 1. 6. 2010, čj. 7 Afs 1/2007 – 64. Dospěl k závěru, že kasační námitka směřující proti výroku o nákladech řízení je přípustná, pokud kasační stížnost obsahuje i další námitky podle § 103 s. ř. s., které směřují i proti dalším výrokům soudního rozhodnutí a nejsou nepřípustné podle § 104 s. ř. s. Není přitom rozhodné, zda soud shledá tyto další kasační námitky důvodnými. Lze proto uzavřít, že

kasační námitka směřující proti výroku o nákladech řízení je v této věci přípustná. Zároveň soud shledal, že tato námitka je i částečně důvodná.

[20] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že krajský soud byl povinen před vydáním rozhodnutí vyzvat jeho zástupkyni k vyčíslení nákladů řízení. Takovou povinnost soudní řád správní soudu výslovně nestanoví a v této věci z obsahu soudního spisu nevyplývají okolnosti, pro které by nebylo možné o nákladech řízení rozhodnout podle jeho obsahu.

[21] Krajský soud přiznal právní zástupkyni stěžovatele odměnu a náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby – převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání ve věci samé (doplnění žaloby). Právní zástupkyně stěžovatele namítla, že v řízení před krajským soudem učinila ještě další tři úkony, za které jí krajský soud odměnu nepřiznal. Jednalo se o nahlížení do spisu dne 12. 2. 2013, jednání s klientem přesahující jednu hodinu ze dne 7. 5. 2013 a písemné podání ve věci samé – repliku k vyjádření žalovaného ze dne 17. 5. 2013. Provedení úkonu ze dne 7. 5. 2013 právní zástupkyně stěžovatele doložila kopií záznamu o jednání, přiloženou ke kasační stížnosti.

[22] Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že právní zástupkyně stěžovatele požadovala odměnu za nahlížení do spisu ze dne 12. 2. 2013 v době od 14:05 do 14:12 hod. již v řízení před krajským soudem. Tento požadavek nebyl důvodný. Nahlížení do spisu je třeba považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), nikoli za samostatný úkon právní služby, jenž by byl svou povahou nejbližší prostudování trestního spisu při skončení vyšetřování ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, čj. 5 Azs 33/2008 – 40).

[23] Pokud jde o jednání s klientem přesahující jednu hodinu ze dne 7. 5. 2013, ze soudního spisu nevyplývá, že došlo k uvedenému jednání mezi zástupkyní a stěžovatelem. Především z něj však nevyplývá nezbytnost a bezprostřední dopad této porady na probíhající řízení. Zástupkyně stěžovatele ostatně nepožadovala v řízení před krajským soudem náhradu za tento úkon právní služby.

[24] Krajský soud však měl přiznat odměnu za úkon právní služby spočívající v podání repliky k vyjádření žalovaného ze dne 16. 5. 2013. Právní zástupkyně stěžovatele v předmětné replice polemizuje se závěry žalovaného, aniž by pouze rekapitulovala již uplatněné žalobní námitky. V tomto ohledu je kasační stížnost důvodná.

[25] Nejvyšší správní soud proto zrušil výrok usnesení krajského soudu o nákladech řízení. Ve zbytku neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl.

[26] V novém rozhodnutí o nákladech řízení krajský soud přizná právní zástupkyni stěžovatele odměnu a náhradu hotových výdajů i za úkon právní služby spočívající v replice k vyjádření žalovaného ze dne 16. 5. 2013.

[27] Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti ve věci samé úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení

o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[28] Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen soudem ustanovenou zástupkyní. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil advokátce odměnu v částce 1 × 3100 Kč za jeden úkon právní služby za písemné podání soudu ve věci samé (kasační stížnost) a 1 × 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 4 písm. d), § 7, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) v rozhodném znění, celkem ve výši 3400 Kč. Ustanovená advokátka není plátcem daně z přidané hodnoty.

[29] Soud nepřiznal advokátce odměnu za zastupování za úkon právní služby ze dne 11. 6. 2013 – jednání s klientem přesahující 1 hodinu. Uvedené jednání se uskutečnilo ještě před ukončením řízení před krajským soudem a nemělo žádný vztah k řízení o kasační stížnosti.

[30] Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů za zastupování v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. října 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu